

**Wpływ silnego osłabienia PLN względem CHF
na stabilność polskiego sektora bankowego
oraz sytuację finansową kredytobiorców**

**Prezentacja Przewodniczącego KNF
wygłoszona na posiedzeniu
Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
03/02/2015**

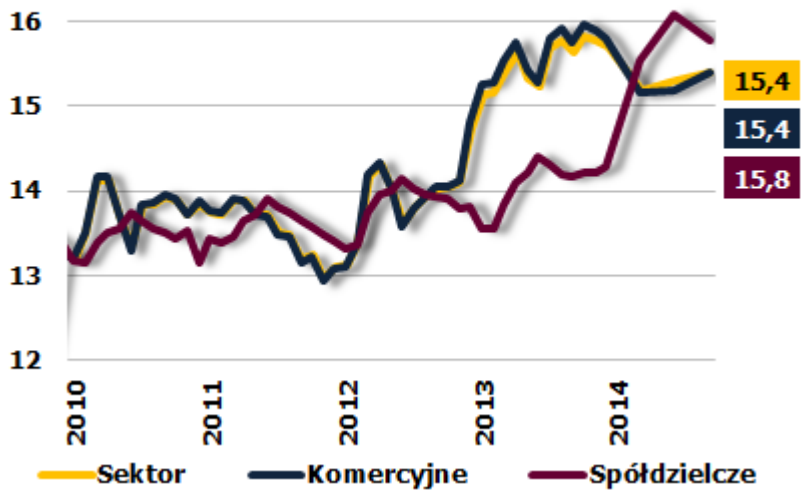
**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Warszawa, 2015**

- ❑ **Sytuacja sektora bankowego**
 - krótka charakterystyka sytuacji bieżącej
 - wnioski wynikające z testów warunków skrajnych
 - wyzwania i zagrożenia
- ❑ **Rynek kredytów mieszkaniowych**
 - ogólna charakterystyka rozwoju kredytów mieszkaniowych
 - rozwój kredytów CHF
 - jakość portfela kredytowego
- ❑ **Wpływ silnego osłabienia PLN względem CHF na sytuację banków**
 - symulacja wyników finansowych i pozycji kapitałowej banków przy wzroście kursu CHF/PLN o 30% i 50%
 - wpływ silnego i skumulowanego w czasie pogorszenia spłacalności na sytuację finansową banków
- ❑ **Wpływ osłabienia PLN względem CHF na sytuację gospodarstw domowych**
 - uwagi ogólne
 - wnioski wynikające z analizy struktury portfela kredytów mieszkaniowych (wg badania na 12/2013)
 - wnioski wynikające z analizy sytuacji na rynku finansowym i nieruchomości
 - wnioski wynikające z porównania sytuacji kredytobiorców CHF i PLN
 - analiza odporności kredytobiorców CHF na zmianę kursów walut i stóp procentowych
- ❑ **Kwestia pomocy kredytobiorcom posiadającym kredyt CHF**
 - propozycja przewalutowania kredytów CHF na PLN po kursie z dnia udzielenia kredytu
 - argumenty przemawiające „przeciwko” udzielaniu nadzwyczajnego wsparcia kredytobiorcom
 - restrukturyzacja zadłużenia przez banki
 - zasady, jakich należy przestrzegać, gdyby podjęto decyzję o udzieleniu pomocy kredytobiorcom CHF
- ❑ **Informacja dodatkowa: Wpływ decyzji SNB na domy maklerskie i ich klientów**

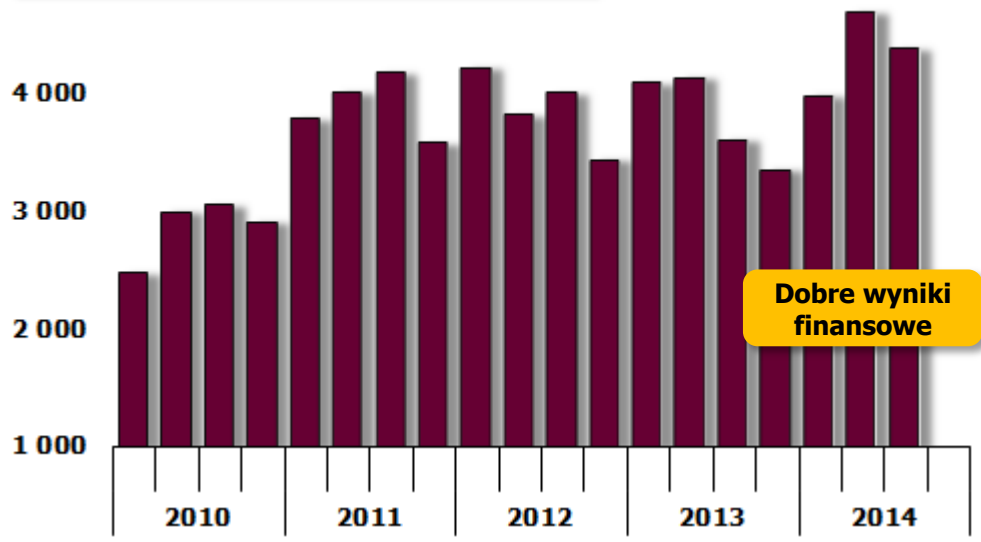
Sytuacja sektora bankowego pozostaje dobra i stabilna

- ❑ **Silna baza kapitałowa** (łączny współczynnik kapitałowy sektora na koniec września 2014 wynosił 14,9%, a kapitału podstawowego 13,7%). Zalecane utrzymanie mocnej bazy kapitałowej, a w niektórych bankach jej dalsze wzmocnienie
- ❑ **Dobra sytuacja w zakresie bieżącej płynności**. Zalecana kontynuacja działań zmierzających do wzrostu stabilności źródeł finansowania
- ❑ **Dobre wyniki finansowe** (na koniec listopada 2014 wynik netto sektora wyniósł 15,4 mld zł)
- ❑ **Przyspieszenie tempa wzrostu kredytów** dla sektora niefinansowego (znaczny wzrost stanu kredytów dla przedsiębiorstw, przyspieszenie w obszarze kredytów dla gospodarstw domowych). Tempo wzrostu akcji kredytowej pozostaje wyraźnie wyższe niż w większości krajów UE
- ❑ **Jakość kredytów pozostaje stabilna**, co należy łączyć m.in. z silną redukcją stóp procentowych, dobrą sytuacją finansową sektora przedsiębiorstw, poprawą na rynku pracy, czy też dokonanym w poprzednich okresach zacieśnieniem polityki kredytowej
- ❑ **Pomimo rekordowo niskich stóp procentowych w III kwartale odnotowano przyspieszenie tempa wzrostu depozytów gospodarstw domowych i przedsiębiorstw**, choć środowisko niskich stóp procentowych pozostaje wyzwaniem dla banków w kontekście możliwości zwiększenia bazy depozytowej
- ❑ **Poziom finansowania zagranicznego pozostaje stabilny** (obniżenie udziału środków pochodzących od podmiotów macierzystych poniżej 50%), ale jego rola stopniowo zmniejsza się, co przekłada się na wzrost stabilności sektora. Zmiany w stanie finansowania wynikają z modyfikacji strategii działania (spadek zapotrzebowania), zmian kursów walut i zmian skali operacji skarbowych
- ❑ **Wzrost udziału inwestorów krajowych** w aktywach sektora do blisko 40%

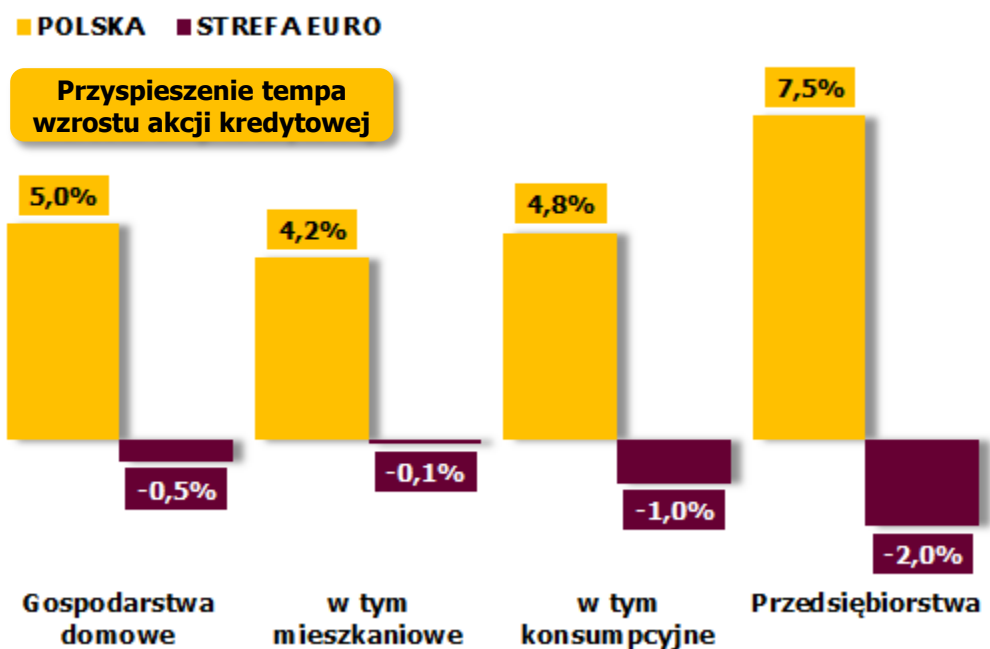
Łączny współczynnik kapitałowy (wypłacalności)

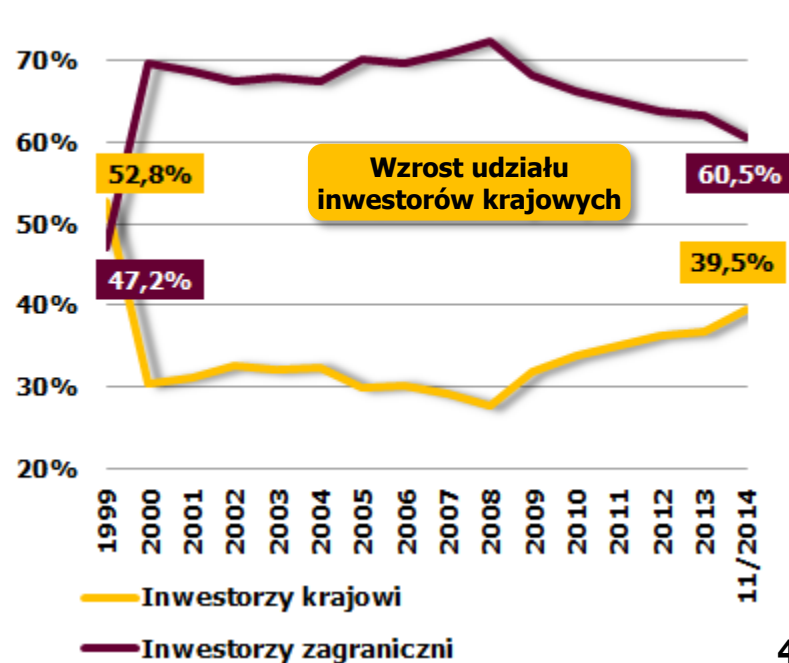
Kwartalny wynik finansowy netto (mln zł)

Roczne tempo wzrostu akcji kredytowej (09/2014)

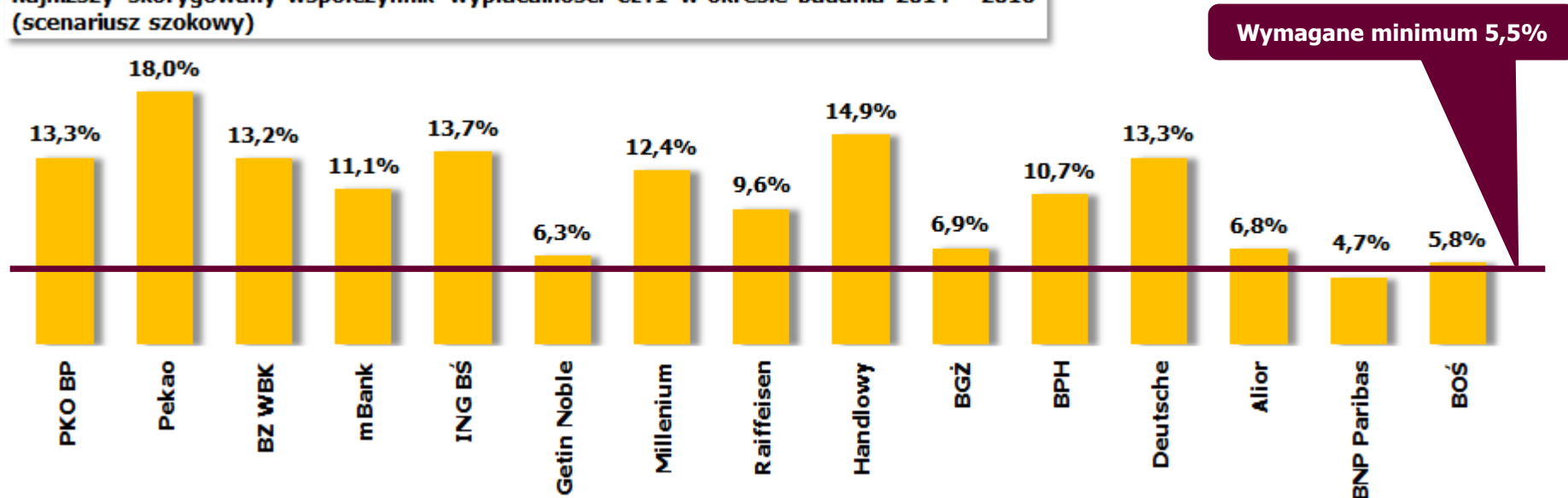

Struktura własnościowa sektora

Przegląd jakości aktywów oraz wyniki testów warunków skrajnych 15 banków przeprowadzonych w 2014 wg stanu na koniec 2013 wskazują na wysoką odporność sektora bankowego na zewnętrzne szoki

Najniższy skorygowany współczynnik wypłacalności CET1 w okresie badania 2014 – 2016 (scenariusz szokowy)

- ❑ W badaniu uczestniczyło 15 banków skupiających 72% aktywów sektora i 87% portfela kredytów mieszkaniowych CHF
- ❑ Scenariusz szokowy zakładał m.in. wzrost kursu EUR względem PLN o 25% co przy „sztywnej relacji EUR/CHF (1,20) odpowiadało kursowi CHF/PLN na poziomie 4,27
Scenariusz ten zakładał również m.in. obniżenie tempa wzrostu PKB (w tym recesję w 2015), wzrost bezrobocia, wzrost oprocentowania obligacji skarbowych, załamanie na rynku akcji, spadek cen mieszkań
- ❑ Z wyjątkiem BNP Paribas wszystkie banki zaraportowały współczynnik kapitału podstawowego CET1 na poziomie przekraczającym wymagane minimum 5,5% (BNP Paribas podniósł kapitał), co oznacza m.in. zdolność do zaabsorbowania silnego osłabienia PLN względem CHF

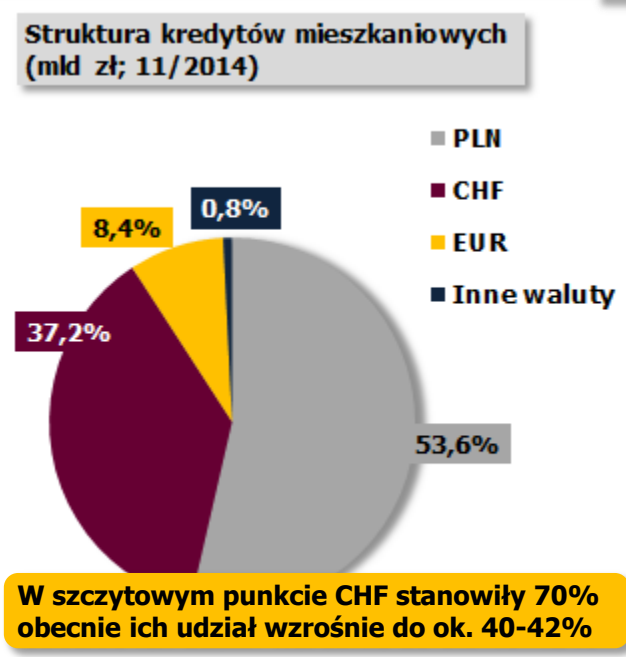
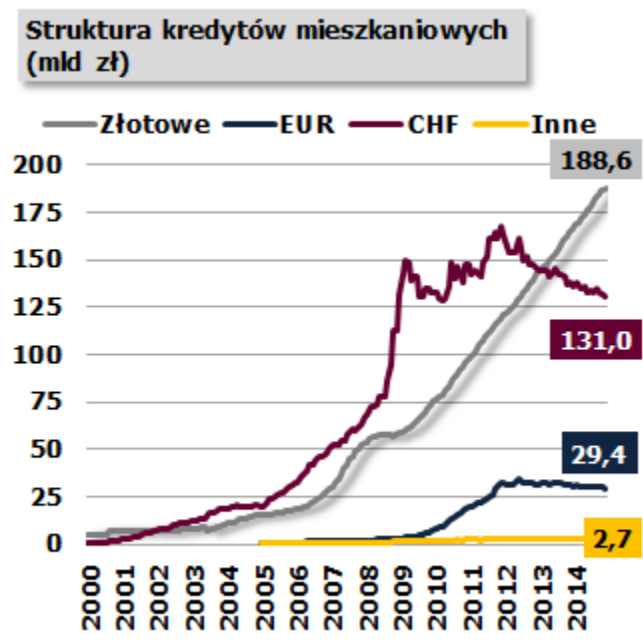
Pomimo dobrej sytuacji bieżącej należy mieć na uwadze, że w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki występuje szereg czynników ryzyka związanych m.in.:

- z pogorszeniem perspektyw wzrostu krajów strefy euro
- obniżeniem tempa wzrostu największych gospodarek z rynków wschodzących
- niepewnością co do skutków zacieśniania polityki pieniężnej w USA
- ryzykiem związanym z dalszą eskalacją kryzysu na Ukrainie

Czynniki te mogą wywierać negatywną presję na rynki finansowe oraz polską gospodarkę, a tym samym na warunki działania sektora bankowego.

Istotne wydarzenia wpływające w ostatnich tygodniach na warunki działania sektora bankowego:

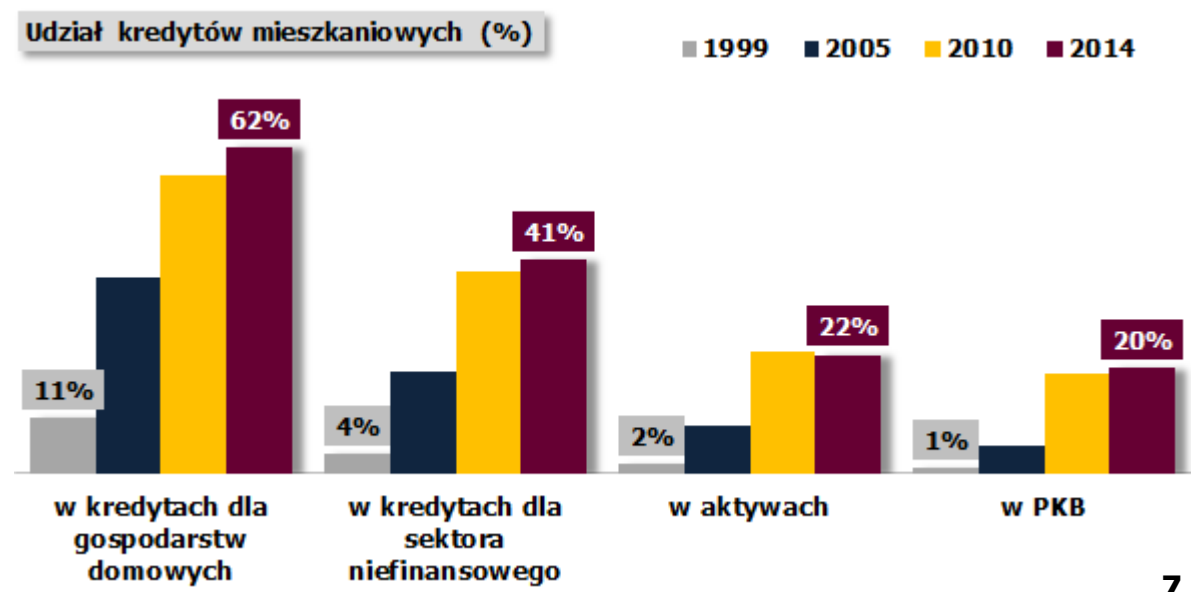
- redukcja stóp procentowych NBP o 50 pb
- wzrost stawek opłaty rocznej (z 0,037% do 0,050%) i ostrożnościowej (z 0,100% do 0,189%) na rzecz BFG w 2015, co spowoduje wzrost obciążeń z tego tytułu o około 1 mld zł
- obniżenie prowizji interchange (debetowa 0,2% transakcji; kredytowa 0,3% transakcji) od 2015
- silne osłabienie PLN względem CHF na skutek decyzji SNB o zaprzestaniu obrony minimalnego poziomu EUR/CHF na poziomie 1,20

Bardzo szybki rozwój kredytów mieszkaniowych w drugiej połowie minionej dekady spowodował, że:

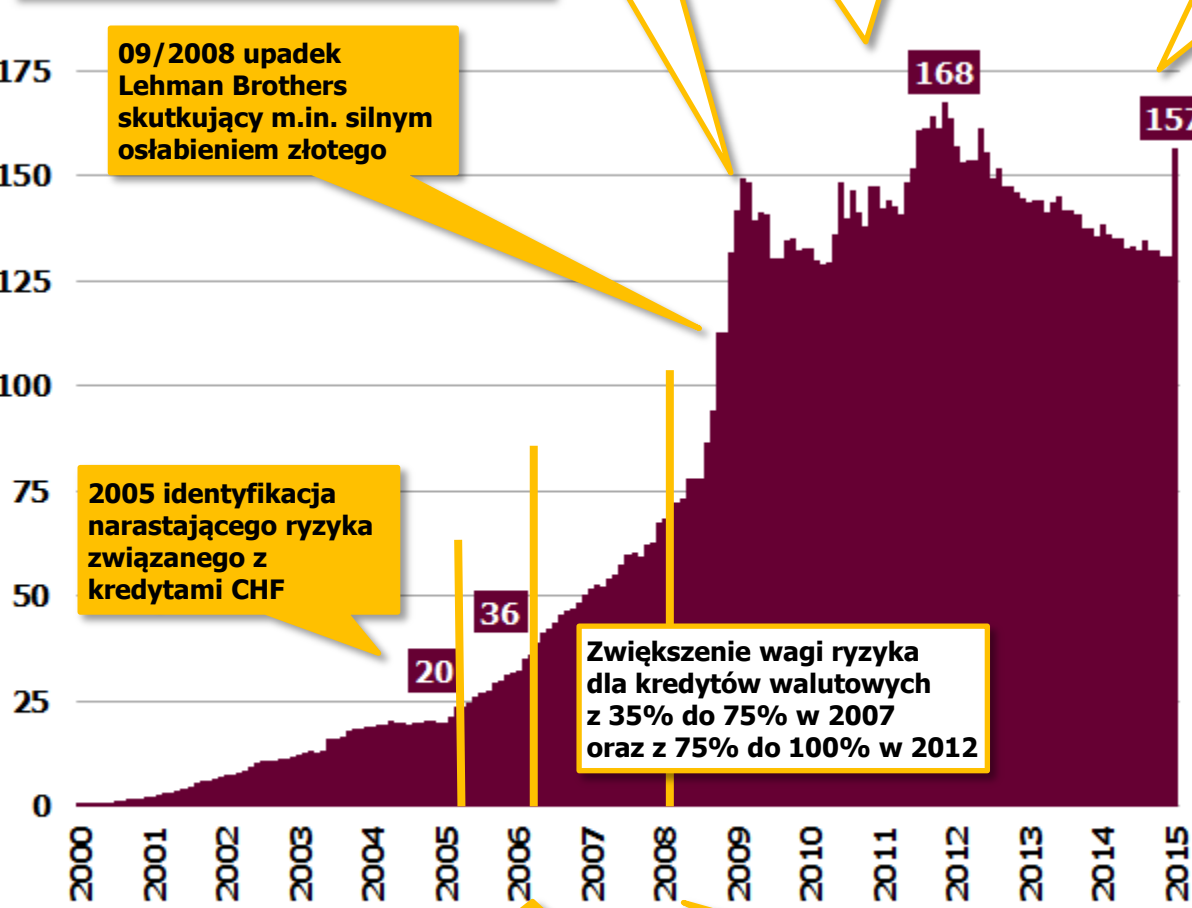
- stały się one główną pozycją portfela kredytowego oraz aktywów (w niektórych bankach uniwersalnych udział kredytów mieszkaniowych przekracza 40% a nawet 50% aktywów, co świadczy o zasadniczej zmianie modelu biznesowego)
- ich rola w gospodarce uległa silnemu zwiększeniu

Uwaga:
 Tanie i łatwo dostępne kredyty mogą prowadzić do „bańki cenowej” na rynku nieruchomości, wzrostu ryzyka dla banków i klientów oraz ograniczenia dostępności mieszkań dla przeciętnych gospodarstw domowych, jak też wzrostu kosztów ich wynajmu

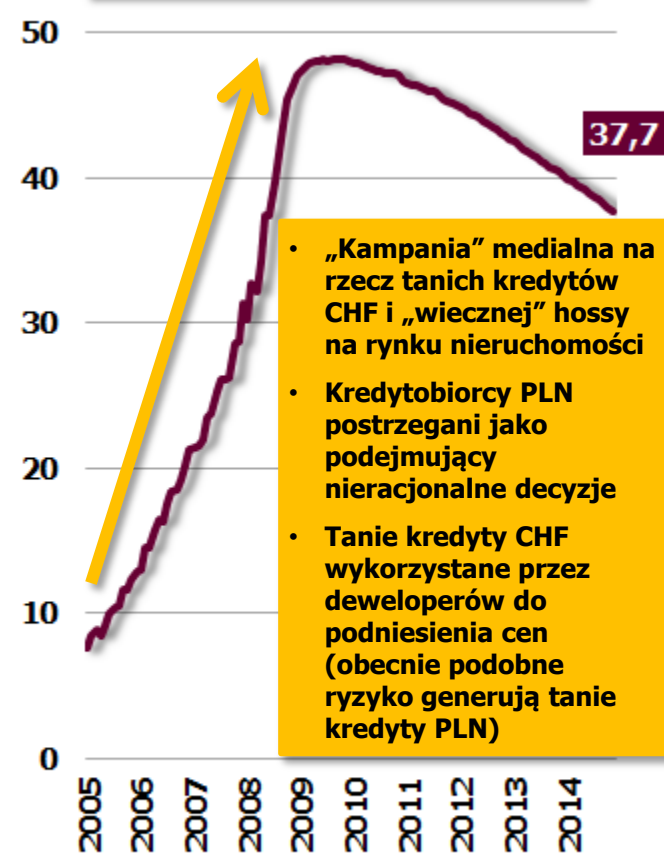

Rozwój kredytów CHF

Kredyty mieszkaniowe CHF (mld zł)

Kredyty CHF w walucie oryginalnej (mld CHF)

02-03/2009 szczyt paniki na rynkach finansowych

2010-2012 stopniowa eskalacja kryzysu w strefie euro skutkująca osłabieniem PLN względem CHF

01/2015 decyzja SNB o rezygnacji z obrony kursu EUR/CHF na poziomie nie niższym niż 1,20

09/2008 upadek Lehman Brothers skutkujący m.in. silnym osłabieniem złotego

2005 identyfikacja narastającego ryzyka związanego z kredytami CHF

Zwiększenie wagi ryzyka dla kredytów walutowych z 35% do 75% w 2007 oraz z 75% do 100% w 2012

- „Kampania” medialna na rzecz tanich kredytów CHF i „wiecznej” hossy na rynku nieruchomości
- Kredytobiorcy PLN postrzegani jako podejmujący nieracjonalne decyzje
- Tanie kredyty CHF wykorzystane przez deweloperów do podniesienia cen (obecnie podobne ryzyko generują tanie kredyty PLN)

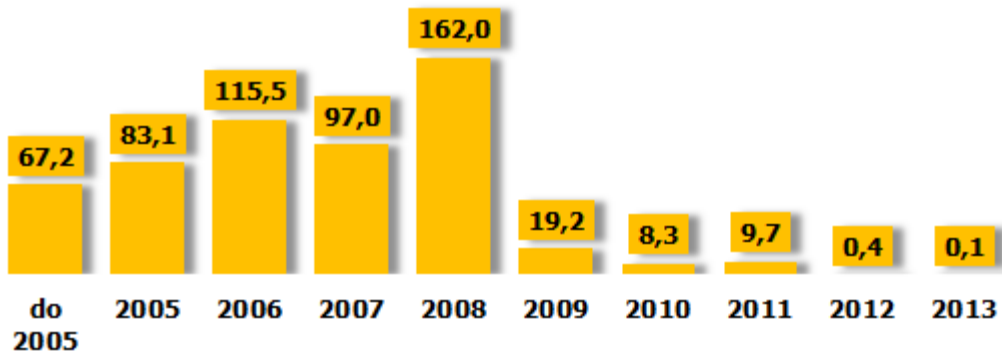
03/2006 Rekomendacja S

- negatywna ocena rekomendacji przez Rząd RP skutkująca m.in. decyzją o wyłączeniu nadzoru bankowego z NBP (od początku 2008)
- akcje protestacyjne w obronie „prawa do ryzyka, wolności i samodzielności w podejmowaniu decyzji”

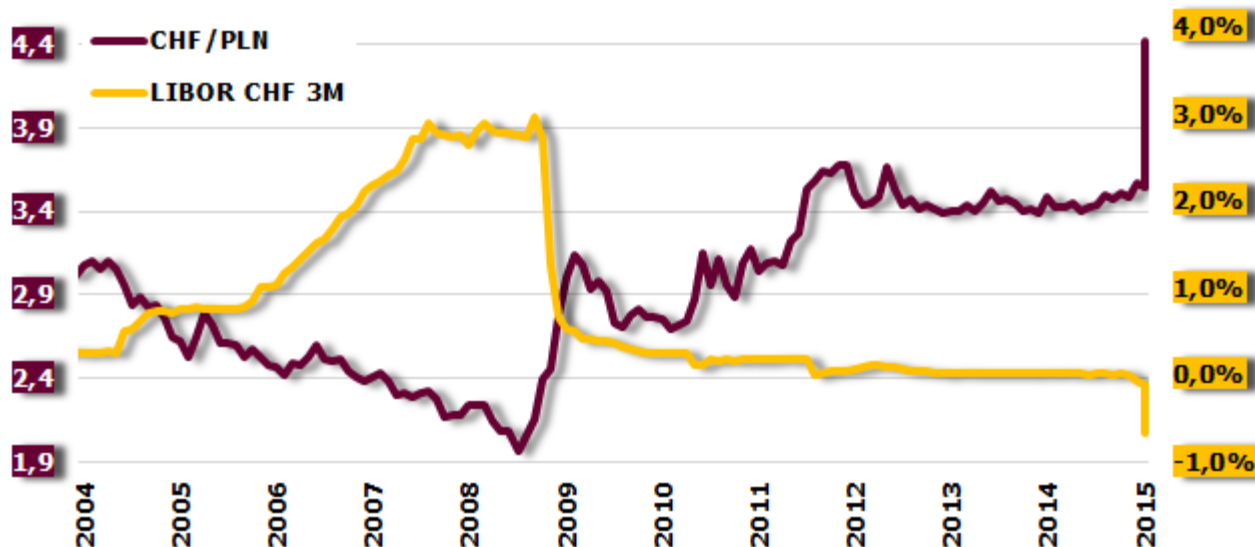
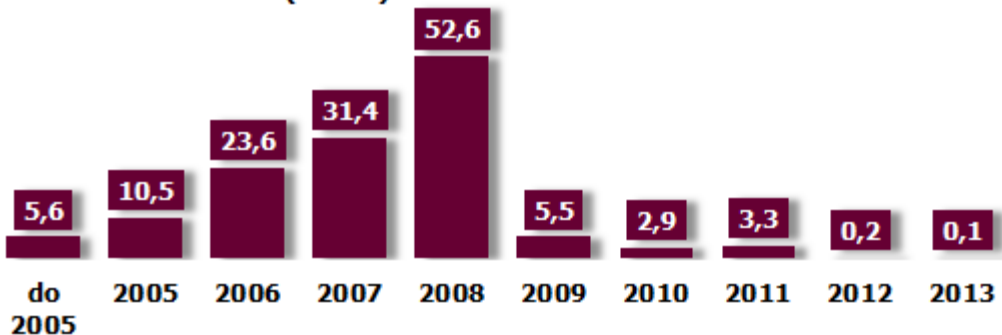
01/2008 włączenie nadzoru bankowego do UKNF skutkujące odejściem części kadry kierowniczej i pracowników (szef nadzoru złożył rezygnację w 05/2007)

- 2010-2011 Rekomendacja T i S wprowadzające m.in. wymóg DTI
- 2011-2012 bezpośrednie oddziaływanie na poszczególne banki w celu ograniczenia emisji kredytów walutowych
- 2013 Rekomendacja S zapewniająca zgodność waluty kredytu z dochodami

Struktura kredytów CHF ze względu na rok udzielenia
LICZBA KREDYTÓW (tys. sztuk)

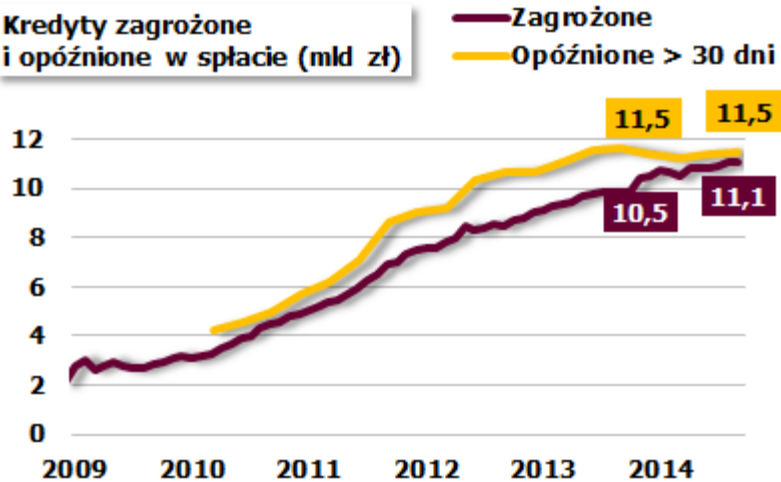
WARTOŚĆ KREDYTÓW (mld zł)

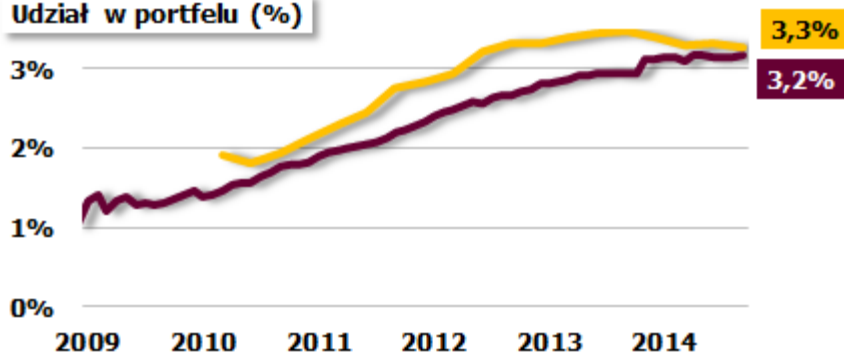
- ❑ **W strukturze kredytów CHF dominują kredyty z lat 2006-2008, tj. z okresu boomu kredytowego i silnego wzrostu cen na rynku nieruchomości. Zwraca przy tym uwagę bardzo duża liczba i wartość kredytów udzielonych w 2008, tj. kulminacyjnym punkcie na rynku kredytowym, rynku nieruchomości oraz na rynku złotego, które generują najwyższe ryzyko dla banków i kredytobiorców**
- ❑ **Większość kredytów CHF została udzielona przy kursie CHF/PLN na poziomie 2,0-2,6, ale wzrost kursu w znacznym stopniu został skompensowany spadkiem stóp procentowych**
- ❑ **Po upadku Lehman Brothers banki w silnie ograniczyły udzielanie kredytów CHF (nastąpił rozwój kredytów EUR)**

Jakość kredytów mieszkaniowych - STOPNIOWA STABILIZACJA, ale portfel generuje ryzyko

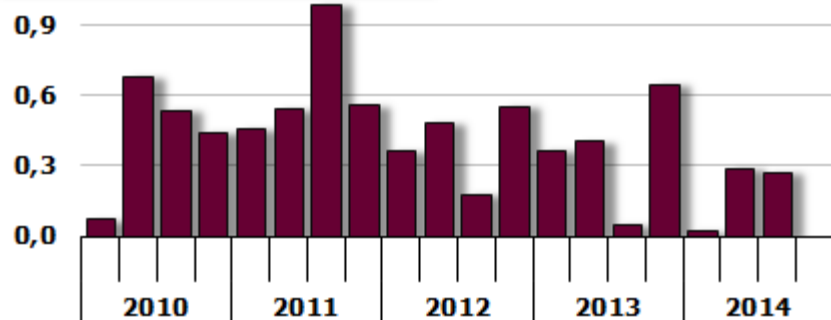
Kredyty zagrożone i opóźnione w spłacie (mld zł)

Udział w portfelu (%)

Kwartałna zmiana stanu kredytów zagrożonych (mld zł)

Kluczowa rola w bilansie sektora

- 22,4% aktywów
- 40,5% kredytów sektora niefinansowego ale w niektórych bankach znacznie wyższy

Krótką historią rynku kredytów mieszkaniowych

85% portfela stanowią kredyty 2007-2014 (od roku 2012 banki praktycznie zaprzestały udzielania kredytów walutowych)

Wysoki udział kredytów walutowych (m.in. kwestia pozwów w/s kredytów CHF)

Wysokie LTV znacznej części portfela m.in. kwestia sytuacji kredytobiorców dotkniętych procesem windykacji

Kwestie społeczne, prawne i wpływ na rynek nieruchomości potencjalnej realizacji zabezpieczeń (przez banki lub firmy nabywające ich wierzytelności)

Nadmiernie liberalne zasady udzielania niektórych kredytów

- przyjmowanie zbyt niskich kosztów utrzymania (na poziomie minimum socjalnego lub niższym)
- nadmiernie wydłużone okresy kredytowania (m.in. przekraczanie przeciętnej długości trwania życia)

„Skokowy” wzrost rat spłaty kredytów RnS

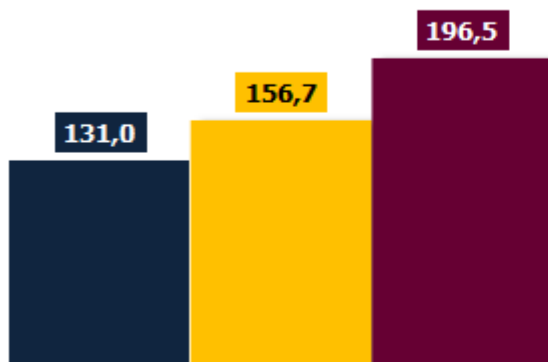
Niezadawalające bazy danych o rynku nieruchomości i sytuacji finansowej kredytobiorców

Niedostatek w pełni zadowalających źródeł finansowania długoterminowego

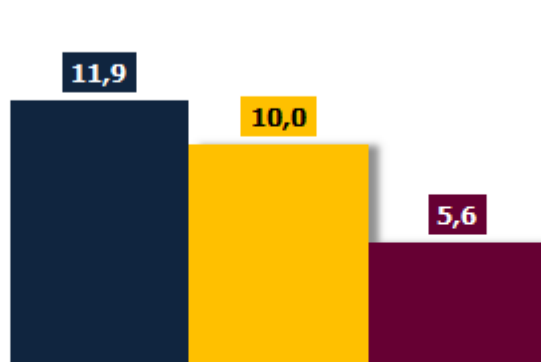
Wpływ silnego osłabienia PLN względem CHF na sytuację banków

Skutki osłabienia PLN względem CHF (na bazie testów warunków skrajnych)

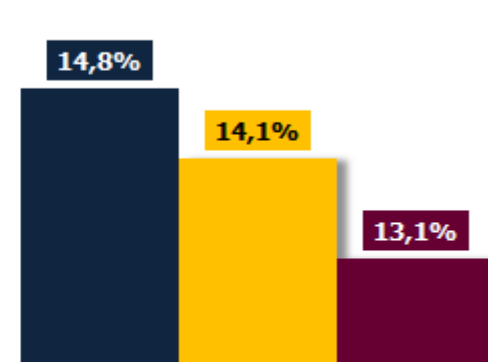
Wartość kredytów CHF (mld zł)

Wynik finansowy netto (mld zł)

Współczynnik kapitału podstawowego CET1 (%)

■ wg stanu na 30/11/2014

■ wg stanu na 30/11/2014 i kursie CHF/PLN = 4,2

■ wg stanu na 30/11/2014 i kursie CHF/PLN = 5,2

- ❑ Symulację opracowano na bazie danych sprawozdawczych banków na koniec listopada 2014 oraz w oparciu o informacje przekazane przez banki w ramach ubiegłorocznych testów warunków skrajnych
- ❑ Przeprowadzone symulacje wskazują, że na skutek osłabienia PLN względem CHF:
 - przy kursie CHF/PLN = 4,2 wartość kredytów mieszkaniowych CHF wzrosłaby o około 25,7 mld zł, wynik finansowy obniżyłby się o około 1,9 mld zł, a współczynnik kapitału podstawowego CET 1 o około 0,7%
 - przy kursie CHF/PLN 5,2 wartość kredytów mieszkaniowych CHF wzrosłaby o około 65,5 mld zł, wynik finansowy obniżyłby się o około 6,3 mld zł, a współczynnik kapitału podstawowego CET 1 o około 1,7%

Wyniki estymacji wskazują, że rozpatrywane zmiany kursu CHF/PLN nie powinny spowodować znaczącego pogorszenia pozycji kapitałowej banków, a ich główną konsekwencją byłoby skokowe zwiększenie wartości portfela kredytów CHF w przeliczeniu na PLN oraz obniżenie wyników finansowych na skutek pogorszenia jakości portfela kredytowego skutkującego koniecznością utworzenia dodatkowych odpisów

Największe ryzyko generowane jest przez 135,5 tys. kredytów CHF o LTV > 100% i łącznej wartości 54,5 mld zł oraz 67,8 tys. kredytów o LTV > 80%-100% i łącznej wartości 22,7 mld zł.

Gdyby doszło do sytuacji, w której zaprzestano by obsługi 10%, 20% lub 30% kredytów CHF w przypadku których LTV>80%, a banki zdecydowałyby się na jednorazową realizację zabezpieczeń lub sprzedaż kredytów, w rezultacie czego odzyskałyby 50% lub 30% wartości ekspozycji, to otrzymalibyśmy następującą sytuację:

	Liczba kredytów (sztuki)	Wartość kredytów (mln zł)					
		Bieżąca	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0
Wartość LTV							
> 80% - 100%	67 811	22 716	26 870	30 229	33 588	36 946	40 305
> 100%	135 548	54 517	64 487	72 547	80 608	88 669	96 730
Razem	203 359	77 233	91 357	102 776	114 196	125 616	137 035
Niespłacalność 10%	20 336	7 723	9 136	10 278	11 420	12 562	13 704
Odzysk (50%)		3 862	4 568	5 139	5 710	6 281	6 852
Strata		-3 862	-4 568	-5 139	-5 710	-6 281	-6 852
Odzysk (30%)		2 317	2 741	3 083	3 426	3 768	4 111
Strata		-5 406	-6 395	-7 194	-7 994	-8 793	-9 592
Niespłacalność 20%	40 672	15 447	18 271	20 555	22 839	25 123	27 407
Odzysk (50%)		7 723	9 136	10 278	11 420	12 562	13 704
Strata		-7 723	-9 136	-10 278	-11 420	-12 562	-13 704
Odzysk (30%)		4 634	5 481	6 167	6 852	7 537	8 222
Strata		-10 813	-12 790	-14 389	-15 987	-17 586	-19 185
Niespłacalność 30%	61 008	23 170	27 407	30 833	34 259	37 685	41 111
Odzysk (50%)		11 585	13 704	15 416	17 129	18 842	20 555
Strata		-11 585	-13 704	-15 416	-17 129	-18 842	-20 555
Odzysk (30%)		6 951	8 222	9 250	10 278	11 305	12 333
Strata		-16 219	-19 185	-21 583	-23 981	-26 379	-28 777

co oznacza, że sektor bankowy wydaje się być odporny nawet na silne i skumulowane w jednym momencie pogorszenie spłacalności kredytów CHF, choć realizacja skrajnie negatywnych scenariuszy przełożyłaby się na znaczące zmniejszenie zysku sektora bankowego lub wystąpienie straty (przeciętny roczny wynik finansowy netto sektora bankowego w ostatnich latach wynosił około 15 mld zł)

Uwagi ogólne

Jednoznaczna ocena wpływu silnego umocnienia CHF względem PLN na sytuację finansową gospodarstw domowych posiadających kredyt mieszkaniowy CHF, jak też jej wpływu na sytuację sektora bankowego wymagałaby m.in. danych dotyczących:

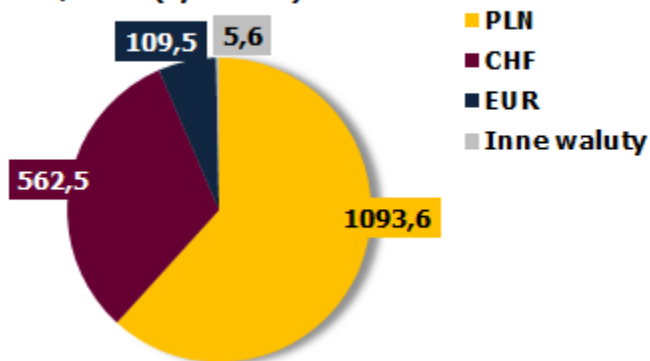
- **szczegółowych parametrów kredytów**, tj. m.in. momentu zawarcia umów kredytowych, wartości kredytów, momentu uruchomienia kredytów (jednorazowo czy w transzach, jeżeli w transzach, to dat uruchomienia poszczególnych transz), kursów walutowych stosowanych przy ustalaniu należności i zobowiązań banków i ich klientów, wysokości marż, prowizji oraz innych składników (np. ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, sprzedaży produktów powiązanych) składających się na ostateczne koszty i ryzyko produktu;
- **szczegółowej charakterystyki gospodarstw domowych**, którym kredyty zostały udzielone, przy czym chodzi tu nie tylko o ich charakterystykę w momencie udzielenia kredytu, ale również o ich bieżącą strukturę (m.in. o liczbę osób w gospodarstwie domowym) i bieżącą sytuację finansową (m.in. dochody, wydatki, możliwość otrzymania pomocy ze strony rodziny, etc.), co determinuje ich zdolność do obsługi zadłużenia.

Jednak UKNF nie dysponuje tego rodzaju danymi. Co więcej, część danych dotyczących aktualnej sytuacji i struktury gospodarstw domowych nie jest również dostępna na bieżąco w bankach.

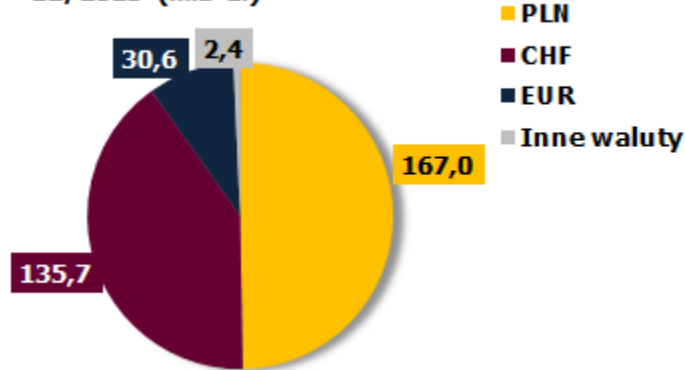
Pomimo ograniczeń, można dokonać próby pośredniej oceny wpływu realizacji niekorzystnych scenariuszy w drodze analizy:

- **wartości i struktury portfela kredytów CHF**
- **sytuacji na rynku finansowym i nieruchomości**
- **porównania sytuacji finansowej kredytobiorców PLN i CHF, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy w tym samym momencie, tej samej wysokości i o zbliżonych innych parametrach.**

Liczba kredytów mieszkaniowych
12/2013 (tys. sztuk)

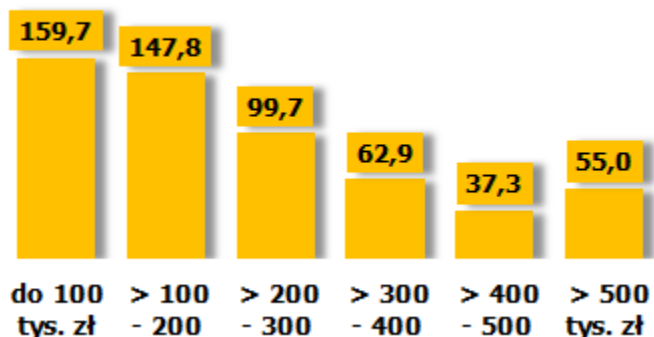

Wartość kredytów mieszkaniowych
12/2013 (mld zł)

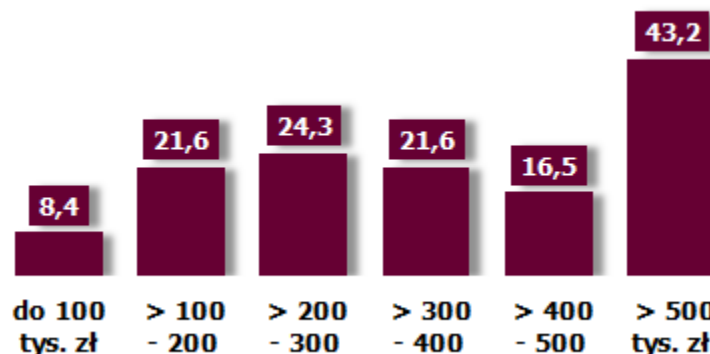

- Według stanu na koniec 2013 w portfelach banków znajdowało się 562,5 tys. kredytów CHF (tj. 31,8% ogólnej liczby), a ich przeciętna wartość wynosiła 241,2 tys. zł, co oznacza, że jest ich o połowę mniej niż kredytów PLN

LICZBA kredytów CHF (tys. sztuk)

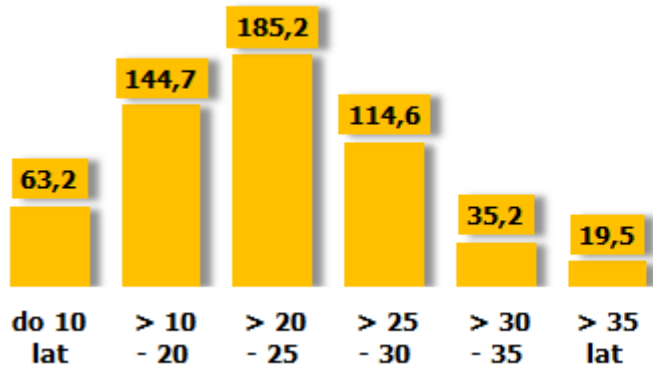

WARTOŚĆ kredytów CHF (mld zł)

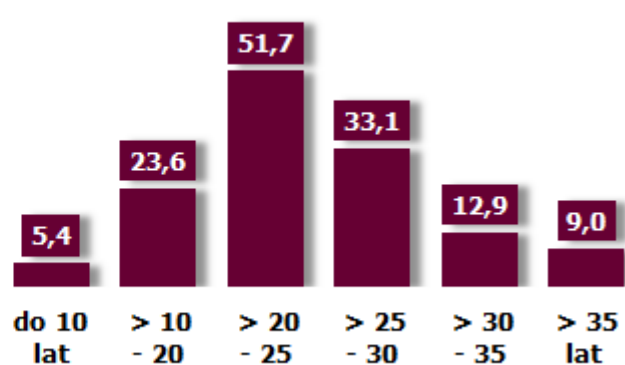

- Pomimo silnego osłabienia złotego w strukturze kredytów CHF dominują kredyty o bieżącym saldzie zadłużenia nie przekraczającym 200-300 tys. zł, co powinno sprzyjać obsłudze tych kredytów (wartość pierwotnie udzielonego kredytu na ogół nie przekraczała 150-250 tys. zł)

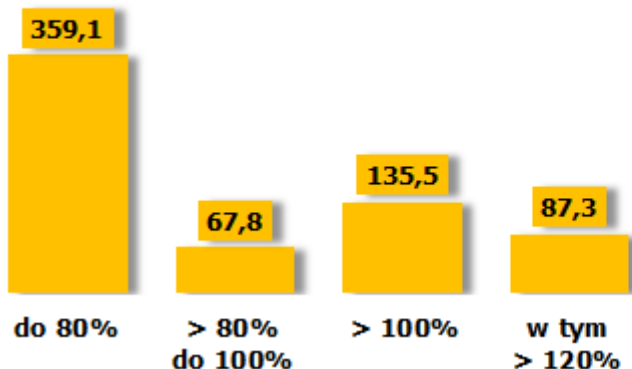
LICZBA kredytów (tys. sztuk)

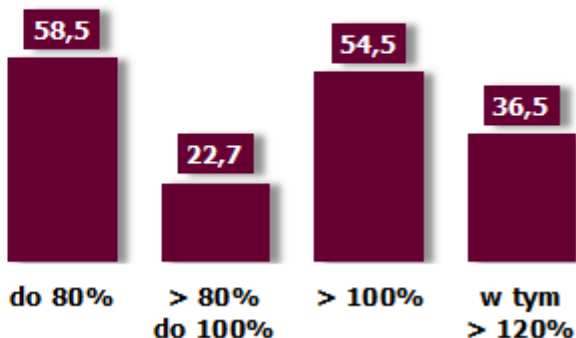
WARTOŚĆ kredytów (mld zł)

- W strukturze terminów zapadalności kredytów dominują kredyty o okresie zapadalności do 25 lat, co powinno sprzyjać procesowi ewentualnej restrukturyzacji zadłużenia (o ile zasłaby taka konieczność) w drodze wydłużenia okresu spłaty

Struktura LTV portfela kredytowego
LICZBA kredytów

WARTOŚĆ kredytów (mld zł)

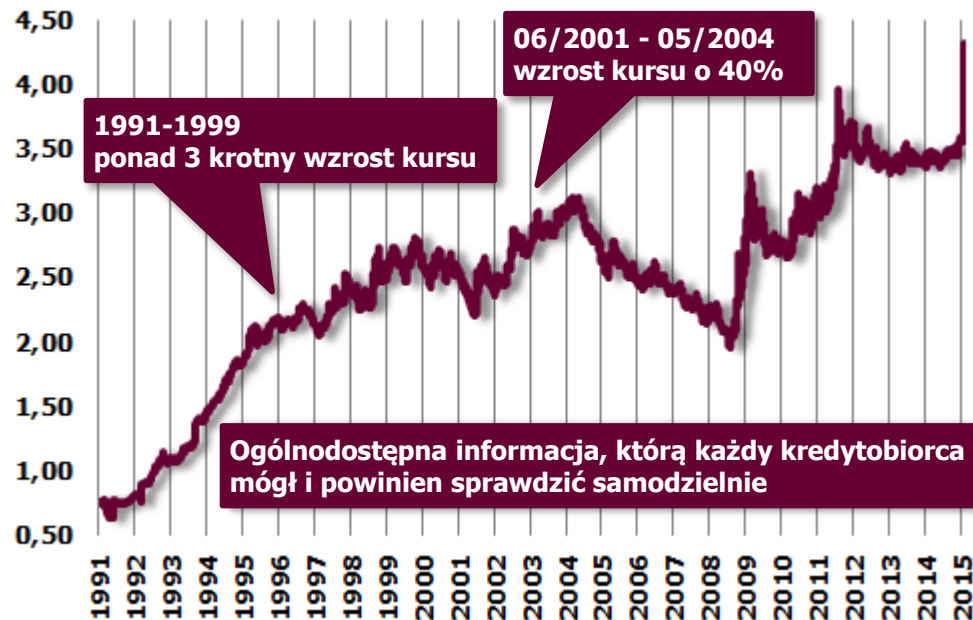
Uwaga:
Wysokie LTV nie jest tożsame z trudną sytuacją finansową kredytobiorcy i problemem obsługi zadłużenia

- W strukturze kredytów ze względu na ich LTV (relacji wartości kredytu do wartości jego zabezpieczenia, którym na ogół jest kredytowana nieruchomość) dominują kredyty o LTV do 80%. Jednak w kontekście ryzyka, za niekorzystną należy uznać sytuację w której aż 135,5 tys. kredytów CHF o wartości 54,5 mld zł posiadało LTV przekraczające 100% (przeciętna wartość takiego kredytu wynosiła 402,2 tys. zł), co oznacza, że sprzedaż nieruchomości nie zapewniłaby spłaty całości zobowiązania

W związku z obserwowanym osłabieniem PLN względem CHF należy oczekiwać, że struktura LTV portfela kredytów CHF uległa istotnemu pogorszeniu - w szczególności zwiększeniu powinna ulec liczba kredytów o LTV > 100%

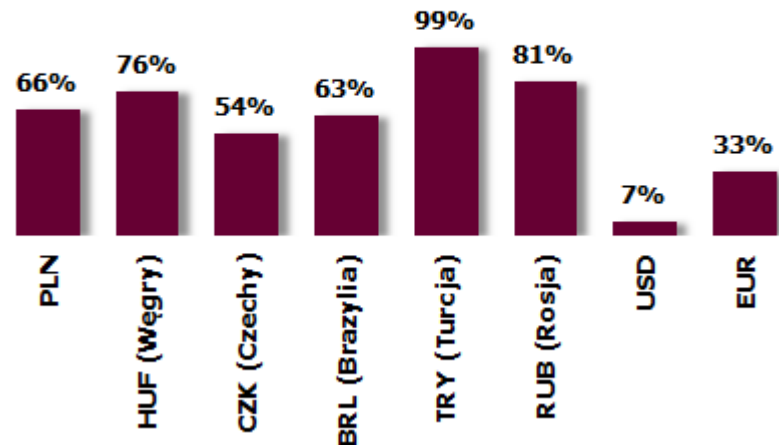
Wnioski wynikające z analizy sytuacji na rynku finansowym oraz rynku nieruchomości

Średni kurs CHF/PLN w NBP w latach 1991-2015

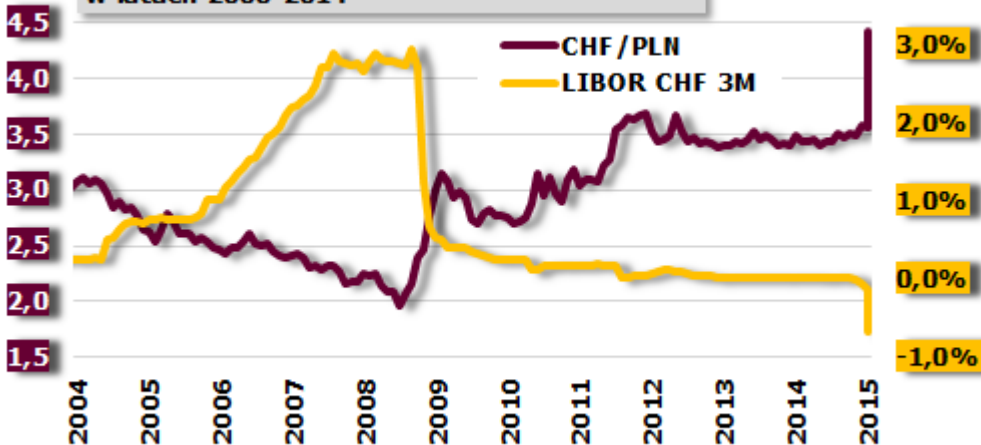

Skala odnotowanego od połowy 2008 do 2014 umocnienia CHF względem innych walut (w tym krajów gdzie nie ma kredytów CHF), przeczy opinii o „spekulacyjnym zaniżeniu kursu PLN” w celu realizacji przez banki nadzwyczajnych zysków

Zmiana kursu CHF względem wybranych walut w okresie 06/2008-09/2014

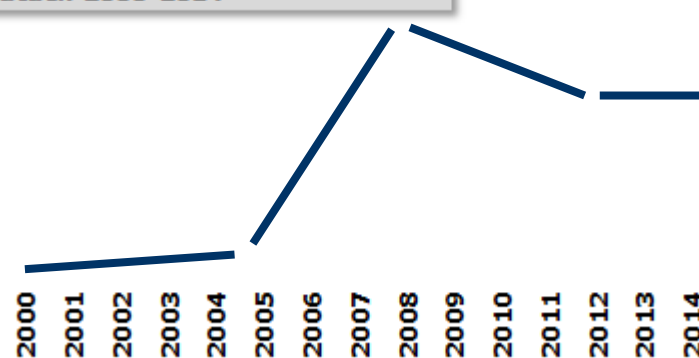

Kurs CHF/PLN i stopy procentowe LIBOR CHF w latach 2000-2014

Wzrost kursu CHF w znacznym stopniu został skompensowany przez spadek stóp LIBOR CHF

Zmiana cen na rynku nieruchomości w latach 2000-2014

Dla większości kredytobiorców CHF, którzy zaciągnęli kredyt CHF do końca 2006 wzrost stanu zadłużenia w PLN został skompensowany przez silny wzrost cen nieruchomości (niejednokrotnie przekraczający 100%)

Ponad 80% kredytobiorców CHF zaciągnęło kredyt w wysokości nieprzekraczającej 300 tys. zł

Okres analizy od 06/2005 do 10/2014

Założenia:

- Rozpatrywany jest kredyt mieszkaniowy w wysokości 300 tys. zł. Oznacza to, że symulacja prowadzona jest w oparciu o bardziej skrajny warunek niż występujący w rzeczywistości (zgodnie z analizą struktury portfela kredytów CHF, większość kredytów CHF była udzielona w kwocie nie przekraczającej 200-250 tys. zł, a liczba kredytów CHF udzielonych w kwocie powyżej 300 tys. zł nie powinna przekraczać 20% ogółu kredytów CHF)**
- Kredyt zostaje zaciągnięty 30 czerwca lub 31 grudnia 2005, 2006, 2007 lub 2008, co oznacza, że w symulacji rozpatrywany jest kluczowy okres z punktu widzenia ryzyka, w którym zostało udzielonych ponad 80% wszystkich kredytów CHF znajdujących się w portfelach banków (kredyty udzielone przed 2005 lub po 2008 nie powinny generować istotnego ryzyka z punktu widzenia analizowanego problemu)**
- Okres kredytowania wynosi 30 lat, co oznacza, że w symulacji wykorzystuje się jeden z najczęściej wybieranych okresów kredytowania**
- Kredyt spłacany jest w systemie tzw. równych rat spłaty (w rzeczywistości raty nie są stałe, ale zmieniają się pod wpływem zmian stóp procentowych, a w przypadku kredytów CHF również pod wpływem zmian kursów walut), czyli najczęściej stosowanym systemie spłat kredytów**
- Stawką referencyjną oprocentowania kredytów jest WIBOR 3M oraz LIBOR CHF 3M, a rata kredytu spłacana jest w ostatnim dniu miesiąca, zgodnie ze stopą procentową obowiązującą w dniu płatności raty (w warunkach rzeczywistych banki mogą stosować inne stawki, np. 6M, a zmiana wartości stawki referencyjnej może następować w okresach 3- lub 6-cio miesięcznych i może być średnią stawką WIBOR lub LIBOR z danego okresu) powiększoną o marżę banku**
- Dla uproszczenia przyjmuje się, że marża kredytu udzielonego w 2005-2006 wynosi 1,5%, a marża kredytu udzielonego w latach 2007-2008 wynosi 1,0% (w przypadku części kredytów marże zapewne były o 0,5-1,0% wyższe), a zarazem marże kredytów PLN i CHF są identyczne**
- W przypadku kredytów CHF zakłada się, że kredyt został przeliczony na CHF po tzw. kursie kupna o 3% niższym od średniego kursu NBP, a spłata kredytu następuje po tzw. kursie sprzedaży o 3% wyższym od średniego kursu NBP (w rzeczywistość banki stosują własne tabele kursów kupna i sprzedaży, które dostosowane są do aktualnej sytuacji na rynku, które wykazują mniejsze lub większe różnice względem średniego kursu NBP)**
- Kredyt został wypłacony w całości w jednym dniu (w rzeczywistości część kredytów wypłacanych jest transzami, np. zgodnie z postępem prac budowlanych)**
- Pomija się kwestię opłat, prowizji, ubezpieczenia tzw. niskiego wkładu oraz sprzedaży innych produktów powiązanych z kredytem, które składają się na ostateczny koszt kredytu**

Bazując na tych założeniach można zatem stwierdzić, że:

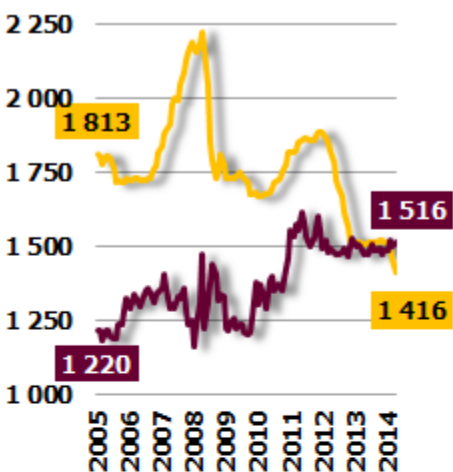
Wysokość MIESIĘCZNEJ RATY SPŁATY - zł

PLN

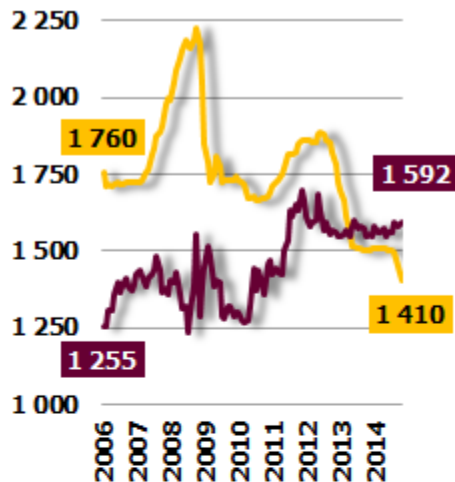
CHF

Obecna rata spłaty kredytobiorców CHF byłaby o ok. 5-15% wyższa (wzrost kursu skompensowany spadkiem stóp procentowych LIBOR CHF), a PLN nieco niższa (redukcja stóp procentowych przez RPP)

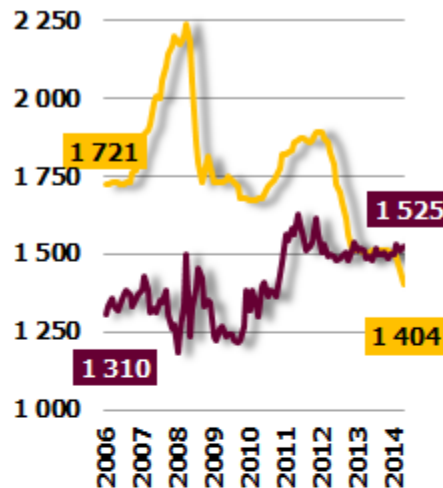
Kredyt z 06/2005

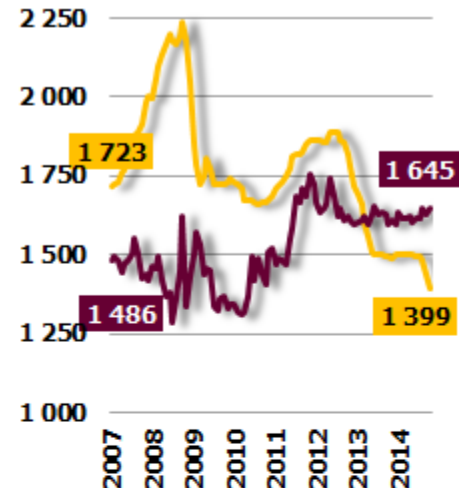
Kredyt z 12/2005

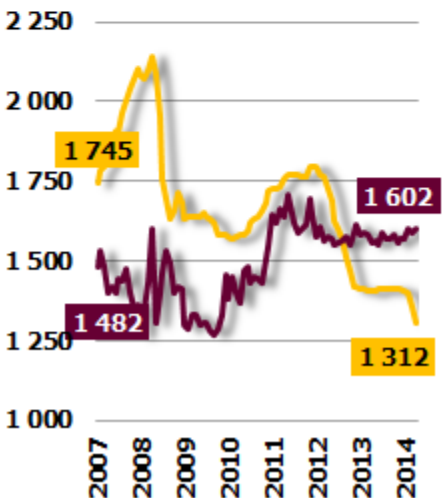
Kredyt z 06/2006

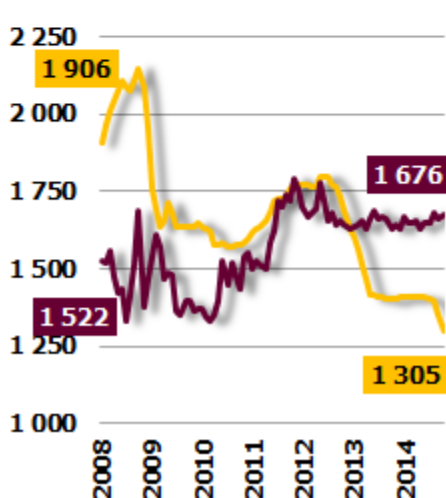
Kredyt z 12/2006

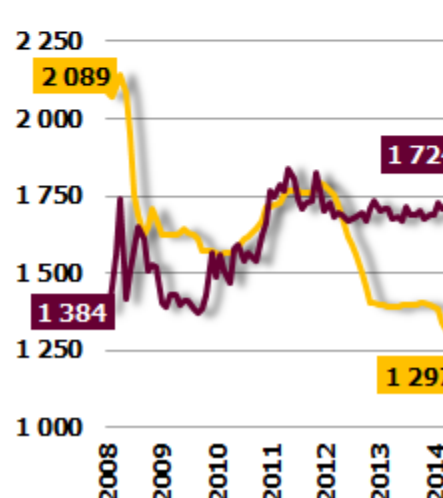
Kredyt z 06/2007

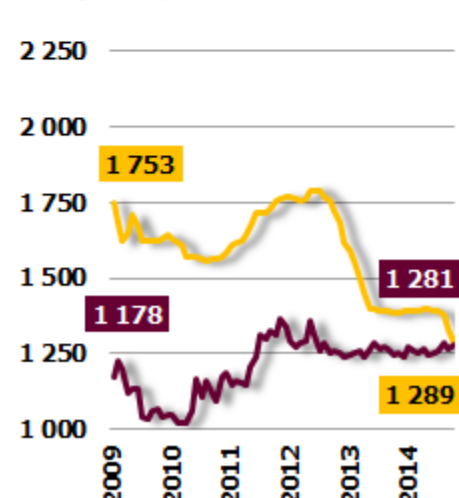
Kredyt z 12/2007

Kredyt z 06/2008

Kredyt z 12/2008

□ **Po pierwsze, przez większość okresu kredytowania kredytobiorcy posiadający kredyt CHF płacili niższe raty kapitałowo-odsetkowe niż kredytobiorcy mający kredyt PLN, a negatywne skutki silnego osłabienia PLN zostały w znacznym stopniu zniwelowane przez silny spadek stóp procentowych CHF, jaki nastąpił w ostatnim kwartale 2008. Relacje te zostały odwrócone dopiero w drodze silnej redukcji stóp procentowych NBP w latach 2012-2014**

Uwaga:

**Przy obniżeniu kursu CHF/PLN do poziomu 3,8-3,9
oraz
przy sygnalizowanym przez banki zmniejszeniu spreadów**

**poziom miesięcznych rat spłaty kredytów CHF będzie
zbliżony do tego, jaki był w grudniu 2014,
co wynika ze spadku stóp procentowych LIBOR CHF**

ŁĄCZNE KOSZTY OBSŁUGI ZADŁUŻENIA – tys. zł

PLN

CHF

- Po drugie, pomimo osłabienia PLN względem CHF niskie stopy procentowe CHF spowodowały, że łączne koszty obsługi kredytów CHF były dotychczas o kilkanaście- kilkadziesiąt tysięcy niższe niż analogicznych kredytów PLN

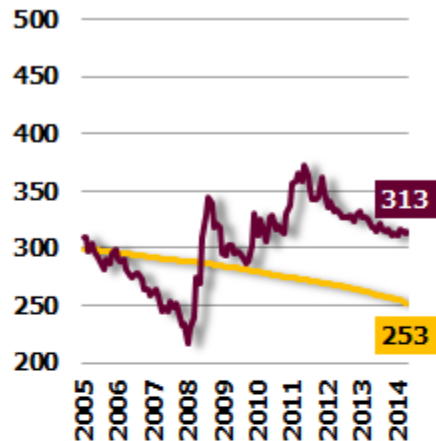
STAN ZADŁUŻENIA (według średniego kursu NBP) - tys. zł

PLN

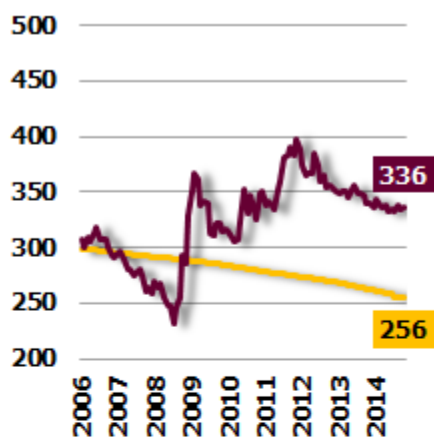
CHF

Obecny stan zadłużenia kredytobiorców CHF byłby o ok. 15-20% wyższy (zbliżony do stanu z 2011)

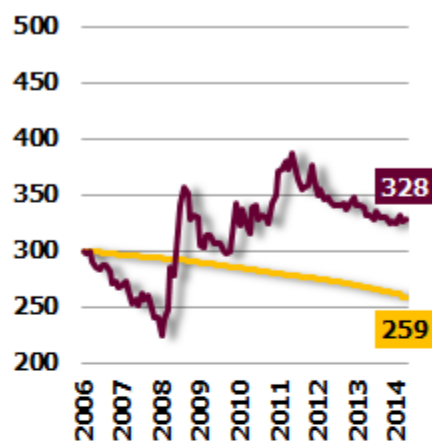
Kredyt z 06/2005

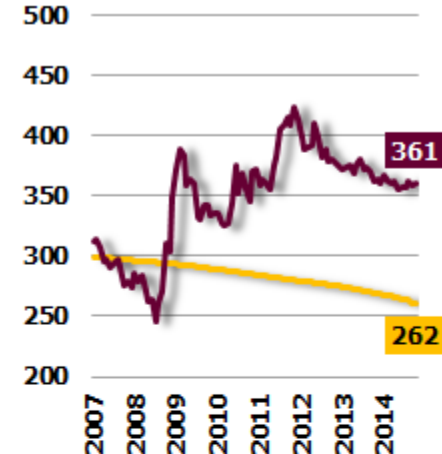
Kredyt z 12/2005

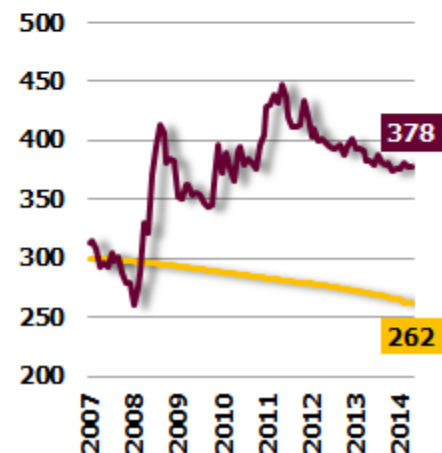
Kredyt z 06/2006

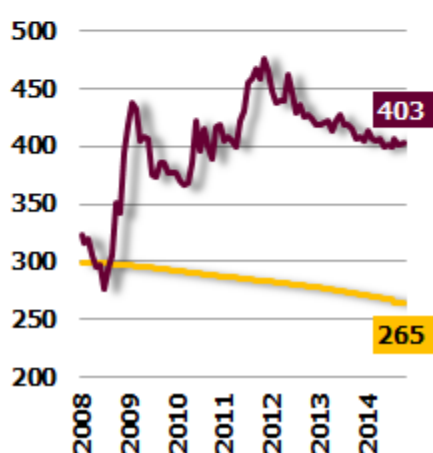
Kredyt z 12/2006

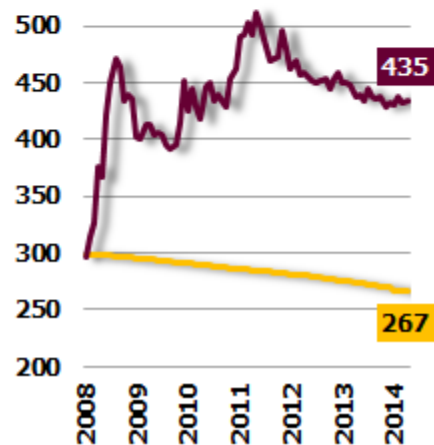
Kredyt z 06/2007

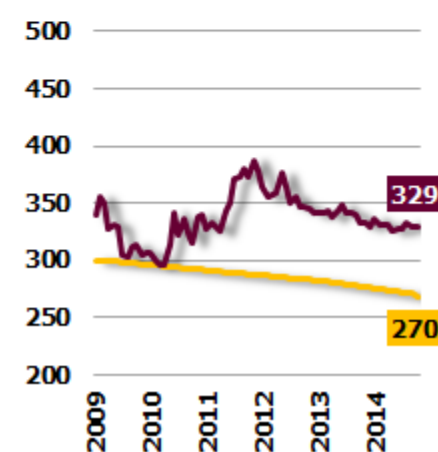
Kredyt z 12/2007

Kredyt z 06/2008

Kredyt z 12/2008

- Po trzecie, głównym problemem przed jakim stoją kredytobiorcy CHF jest wzrost stanu ich zadłużenia wyrażonego w PLN. Do połowy 2008 kredytobiorcy CHF mogli osiągnąć nadzwyczajne zyski związane z umocnieniem PLN względem CHF, które powodowało obniżenie ich zadłużenia wyrażonego w PLN. W drugiej połowie 2008 i kolejnych latach nastąpiło odwrócenie sytuacji i na skutek osłabienia PLN względem CHF wyrażony w PLN stan zadłużenia kredytobiorców CHF uległ znacznemu zwiększeniu (stan zadłużenia w CHF obniża się, a kapitał spłacany jest szybciej niż w kredytach PLN)

Analiza odporności kredytobiorców CHF na zmianę kursów walut i stóp procentowych

W celu sprawdzenia odporności kredytobiorców CHF na dalsze osłabienie PLN względem CHF przedstawiono symulację wzrostu miesięcznej raty spłaty kredytu CHF na skutek:

- osłabienia PLN względem CHF - scenariusz 1
- osłabienia PLN względem CHF połączonego ze wzrostem stóp LIBOR CHF do poziomu 2,00% - scenariusz 2

Obecna rata spłaty kredytobiorców CHF będzie niższa niż w scenariuszu 1 ze względu na spadek stóp LIBOR CHF

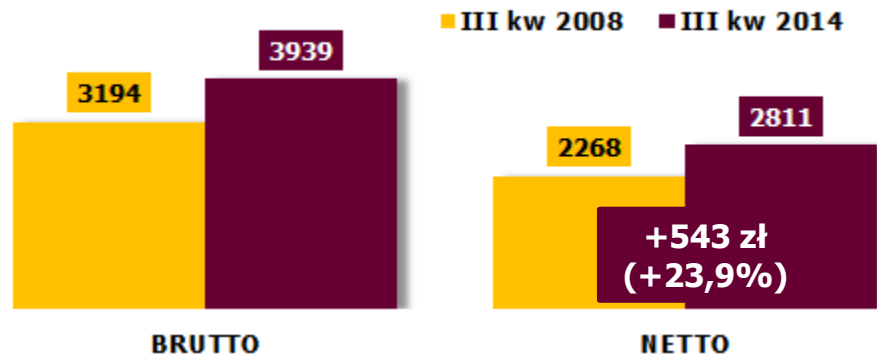
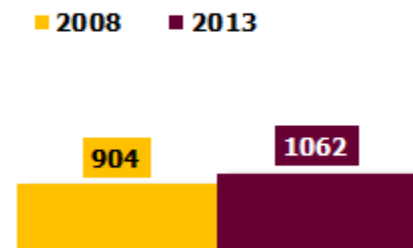
Następnie dokonano porównania uzyskanych wyników z wysokością miesięcznych rat spłaty analogicznego kredytu PLN

Okres udzielenia kredytu	Pierwsza rata spłaty	Bieżąca rata spłaty 10/2014	SCENARIUSZ 1 - LIBOR CHF nie ulega zmianie - Kurs CHF/PLN rośnie do ...					SCENARIUSZ 2 - LIBOR CHF rośnie do 2,00% - Kurs CHF/PLN rośnie do ...					Miesięczna rata spłaty analogicznego kredytu PLN	
			4,0	4,5	5,0	5,5	6,0	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0	Przeciętna do końca 2012	Maksymalna
			2005-06	1 220	1 516	1 740	1 957	2 175	2 392	2 610	2 101	2 363		
2005-12	1 255	1 592	1 827	2 055	2 283	2 512	2 740	2 214	2 491	2 768	3 045	3 321	1 826	2 231
2006-06	1 310	1 525	1 750	1 969	2 188	2 406	2 625	2 130	2 396	2 663	2 929	3 195	1 835	2 237
2006-12	1 486	1 645	1 887	2 123	2 359	2 595	2 831	2 307	2 595	2 883	3 172	3 460	1 845	2 243
2007-06	1 482	1 602	1 839	2 069	2 298	2 528	2 758	2 266	2 549	2 832	3 116	3 399	1 758	2 144
2007-12	1 522	1 676	1 923	2 164	2 404	2 645	2 885	2 380	2 678	2 975	3 273	3 570	1 751	2 148
2008-06	1 384	1 724	1 978	2 225	2 472	2 720	2 967	2 458	2 765	3 072	3 380	3 687	1 718	2 149
2008-12	1 178	1 281	1 470	1 654	1 837	2 021	2 205	1 834	2 064	2 293	2 522	2 751	1 670	1 792

Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić:

- przy utrzymaniu stawki LIBOR CHF na bieżącym poziomie (scenariusz 1) i przy CHF/PLN = 4,0 raty kredytów CHF byłyby na poziomie porównywalnym z przeciętnymi ratami płaconymi przez kredytobiorców PLN do końca 2012, czyli do momentu rozpoczęcia przez RPP silnej redukcji stóp procentowych, a zarazem byłyby one niższe niż najwyższe raty spłaty kredytów PLN. Oznacza to, że taki wzrost kursu powinien być zaabsorbowany przez kredytobiorców. Jednocześnie wydaje się, że przy założeniu niezmiennych stóp LIBOR, również kurs CHF/PLN = 4,5, a nawet 5,0 powinien być zaabsorbowany przez większość kredytobiorców CHF, a ich głównym problemem (obok wzrostu kosztów obsługi kredytów) byłyby wzrost zadłużenia wyrażonego w PLN (skutkujący tzw. „uwięzieniem w kredycie”)
- Istotny wzrost ryzyka nastąpiłby, gdyby do osłabienia PLN doszło w połączeniu ze wzrostem stóp LIBOR CHF (scenariusz 2), przy czym wydaje się, że przy wzroście LIBOR CHF do 2,00% i przy CHF/PLN = 4,0 większość kredytobiorców CHF powinna sprostać rosnącym obciążeniom, zwłaszcza że byłyby one porównywalne z tymi, jakie okresowo w przeszłości musieli płacić kredytobiorcy PLN. Gdyby przyjąć ocenę banków, że kredytobiorcy CHF faktycznie stanowili grupę zamożniejszych klientów niż kredytobiorcy PLN, to wydaje się, że również poziom CHF/PLN = 4,5 powinien zostać zaabsorbowany przez większość kredytobiorców CHF
- W najbardziej niekorzystnej sytuacji znajdują się kredytobiorcy CHF, którzy zaciągali kredyty w 2007 oraz I połowie 2008, i to oni są najbardziej wrażliwi na niekorzystne zmiany kursów walut oraz stóp procentowych

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę
(Badanie budżetów gospodarstw domowych)

W kontekście analizowanej sytuacji należy mieć na uwadze, że:

- dla większości kredytobiorców CHF wpływ ewentualnej realizacji scenariusza 1 i 2 będzie mniejszy niż przedstawiony, gdyż ich pierwotny stan zadłużenia w CHF był niższy (dla tych, których pierwotny kredyt przekraczał 300 tys. zł, zmiany byłyby jednak bardziej odczuwalne)
- w ocenie banków udzielających kredytów CHF, sytuacja finansowa przeciętnych kredytobiorców CHF była lepsza niż analogicznych kredytobiorców PLN, choć wydaje się, że w tej kwestii należy zachować daleko idącą ostrożność (część gospodarstw domowych decydowała się na kredyt walutowy dlatego, że osiągały one dzięki temu wyższą zdolność kredytową na skutek niższego oprocentowania)
- analiza zakłada statyczną w czasie sytuację gospodarstw domowego, podczas gdy w rzeczywistości ulega ona zmianie, przy czym zmianie może ulegać zarówno struktura gospodarstwa (np. narodziny dziecka, zawarcie małżeństwa, rozwód, etc.), jak też jego sytuacja finansowa (np. wzrost lub zmniejszenie dochodów, wzrost lub spadek kosztów utrzymania)
- analiza zakłada, że kredyt został zaciągnięty/udzielony przy rzetelnej kalkulacji kosztów utrzymania i w takiej wysokości, która nie powoduje napięć w budżecie domowym i pozostawia odpowiedni bufor na wypadek niekorzystnych zmian
- analiza oparta jest na założeniu, że kredyt został w całości uruchomiony w jednym momencie, podczas gdy w rzeczywistości część kredytów uruchamiana jest w transzach, co może prowadzić do zasadniczej zmiany sytuacji (np. kredytobiorca mógł zawrzeć umowę kredytu CHF w lipcu 2008, ale jeżeli w okresie tym uruchomił jedynie 10% kredytu, a 90% w lutym 2009 w kulminacyjnym punkcie osłabienia PLN, to jego sytuacja będzie zupełnie inna a zarazem bardzo korzystna)

Propozycja przewalutowania kredytów CHF na PLN po kursie z dnia udzielenia kredytu

Mając na uwadze publiczną dyskusję, jaka pojawiła się w połowie 2013, w sprawie propozycji przewalutowania kredytów CHF na złote po kursie z dnia ich udzielenia, UKNF dokonał analizy potencjalnych skutków realizacji tej propozycji, w drodze

1. własnego oszacowania
2. pozyskania od banków o stosownej informacji

Wyniki wstępnego oszacowania UKNF skali potencjalnych strat wg stanu na koniec 2012

Poz.	Rok udzielenia kredytu									RAZEM	
		2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005		do 2005
1	Liczba kredytów CHF	426	10 042	8 194	19 519	165 649	98 129	118 670	87 233	72 627	580 489
2	Wartość kredytów CHF wyrażona w PLN według stanu na koniec 2012	232	3 532	2 954	5 838	56 171	33 133	25 169	11 532	6 104	144 665
3	Średni kurs CHF/PLN w NBP na koniec 2012	3,63	3,63	3,63	3,63	3,63	3,63	3,63	3,63	3,63	
4	Wartość kredytów przeliczona na CHF po kursie z 31/12/2012 (poz. 2) / (poz. 3)	64	972	813	1 607	15 460	9 119	6 927	3 174	1 680	39 816
5	Średni kurs CHF/PLN w NBP w poszczególnych latach	3,47	3,35	2,90	2,87	2,22	2,30	2,48	2,60	2,93	
6	Wartość kredytów CHF wyrażona w PLN po przewalutowaniu (poz. 4) * (poz. 5)	222	3 254	2 356	4 606	34 276	21 017	17 161	8 247	4 927	96 068
7	Skala strat banków (poz. 2) – (poz. 6)	-10	-278	-598	-1 232	-21 895	-12 116	-8 008	-3 285	-1 177	-48 597

Bazując na znajdujących się w posiadaniu UKNF danych z końca 2012 dotyczących struktury kredytów mieszkaniowych według roku ich udzielenia, waluty i wartości, wstępnie oszacowano, że gdyby operacja taka została przeprowadzona według stanu na koniec 2012, po średnim kursie CHF/PLN w NBP (3,6333), to:

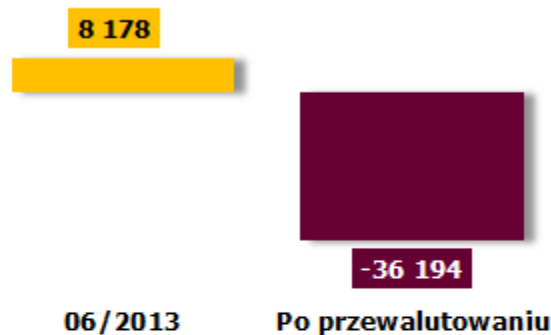
- strata sektora bankowego z tego tytułu wyniosłaby około 48,6 mld zł
- współczynnik wypłacalności sektora bankowego obniżyłby się z 14,6% do 9,2%
- trzy banki straciłyby całość posiadanych funduszy i stałyby się niewypłacalne

Konsekwencje przewalutowania kredytów CHF na PLN po kursie z dnia udzielenia kredytu na podstawie oszacowanie banków wg stanu na 30/06/2013 przy kursie CHF/PLN = 3,5078 (mln zł)

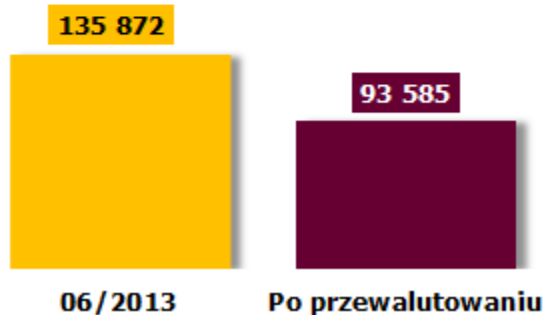
Strata z tytułu przewalutowania

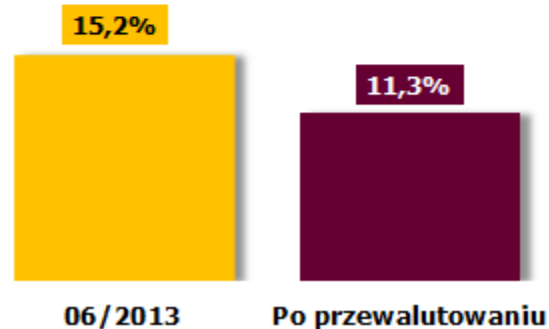
Wynik finansowy netto

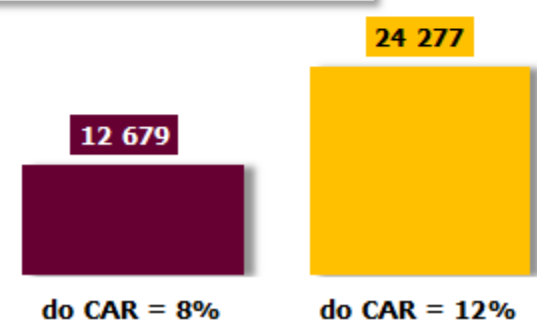
Fundusze własne

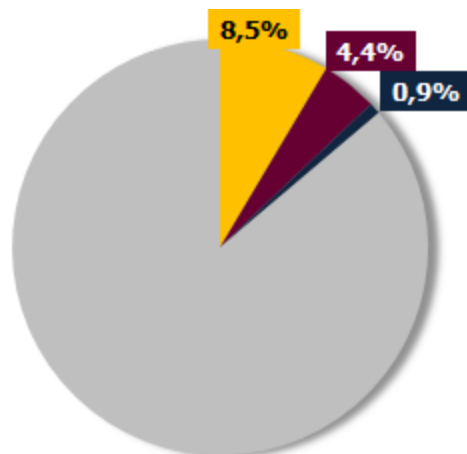
Współczynnik wypłacalności

Niezbędne dokapitalizowanie banków

- ❑ Informacje pozyskane od banków potwierdziły wstępne szacunki UKNF, co oznacza że operacja przewalutowania spowodowałaby bardzo wysokie straty finansowe, co zdestabilizowałoby sytuację sektora bankowego i prowadziło do zagrożenia bezpieczeństwa depozytów złożonych w bankach. Jednocześnie ze względu na wielkość i rolę sektora bankowego, doprowadziłoby to do destabilizacji całego systemu finansowego i miałyby silnie negatywny wpływ na stan gospodarki oraz finansów publicznych
- ❑ W obecnych warunkach rynkowych skala strat najprawdopodobniej przekroczyłaby 50 mld zł. Jednocześnie przeprowadzenie operacji prowadziłyby do dalszego osłabienia złotego, co skutkowałoby powiększeniem strat banków

Gospodarstwa domowe posiadające kredyt mieszkaniowy na tle ludności kraju

- Gospodarstwa posiadające kredyt mieszkaniowy w PLN
- Gospodarstwa posiadające kredyt mieszkaniowy w CHF
- Gospodarstwa posiadające kredyt mieszkaniowy w EUR i innych walutach
- Pozostałe gospodarstwa domowe

Na koniec 2013 w portfelach banków było około 50 tys. kredytów zagrożonych (zarówno złotych jak i walutowych) zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej, co oznacza, że problem ten było dotkniętych około 100-150 tys. osób, co niewątpliwie jest problemem społecznym, ale z drugiej strony dotyczy on tylko 0,3-0,4% populacji kraju

- Według danych na koniec 2013 w portfelach banków znajdowało się 1 771,2 tys. kredytów, w tym 1 093,6 tys. kredytów PLN oraz 677,6 tys. kredytów FX (562,5 tys. kredytów CHF, 109,5 tys. kredytów EUR oraz 5,6 tys. kredytów w innych walutach). Spośród tych kredytów 37,5 tys. kredytów miało status „zagrożone”, z czego 19,3 tys. przypadało na kredyty złotowe, a 18,3 tys. na kredyty walutowe (większość stanowiły kredyty CHF). W związku z tym można stwierdzić, że:
 - kredytobiorców mających kredyt złotowy jest znacznie więcej niż tych którzy mają kredyt walutowy,
 - zdecydowana większość kredytobiorców walutowych nie posiada problemów z obsługą zadłużenia, a ich jedynym problemem, jest silny wzrost zadłużenia wyrażony w złotych skutkujący tzw. „uwięzieniem w kredycie”, przy czym problem ten będzie stopniowo zanikał wraz ze spłatą zadłużenia oraz prawdopodobnym w długim okresie wzrostem cen nieruchomości,
 - problem z obsługą kredytów dotyczy nie tylko kredytobiorców walutowych, ale również osób mających kredyt złotowy.

Przyjmując w uproszczeniu, że kredyty mieszkaniowe zostały zaciągnięte przez 3-osobowe gospodarstwa domowe można szacować, że populacja osób mających kredyt mieszkaniowy stanowi mniej niż 15% całego społeczeństwa, przy czym populacja kredytobiorców mających kredyt złotowy stanowi około 9%, a mających kredyt walutowy około 5% społeczeństwa (kredyt CHF około 4%). Jednocześnie, populacja osób których dotknął poważny problem związany z obsługą kredytów mieszkaniowych (zarówno złotych, jak i walutowych) stanowi zaledwie 0,3-0,4% społeczeństwa.

Mając na uwadze powyższe, trudno uzasadnić celowość stosowania nadzwyczajnych rozwiązań, które byłyby kosztem poniesionym przez wszystkich obywateli, na rzecz niewielkiej grupy społecznej, w której zdecydowana większość nie potrzebuje żadnej pomocy.

- Świadomość klientów odnośnie podejmowanego ryzyka walutowego, która wynika zarówno z doświadczeń polskiej gospodarki, jak i obowiązku informacji klientów o tym ryzyku, który został wprowadzony do dobrych praktyk bankowych już w 2006 w drodze uchwalenia Rekomendacji S.

Wprowadzie większość kredytobiorców nie przewidziała skali deprecjacji PLN względem CHF, jaka miała miejsce w ostatnich latach, ale nie powinno to stanowić przesłanki do unieważnienia zawartych umów kredytowych. Jednocześnie od kredytobiorcy decydującego się na długoterminowy kredyt mieszkaniowy (dla większości stanowiący największe zobowiązanie finansowe w życiu) należało oczekiwać odpowiedniej staranności przy podejmowaniu odpowiedzialnej decyzji kredytowej, przejawiającej się m.in. w sprawdzeniu kształtowania się stóp procentowych i kursów walut w długich okresach, co nie nastęrczało problemów m.in. w związku z powszechnym dostępem do internetu

- Nierówne traktowanie klientów mających kredyt CHF i złotowy (lub innych walutach). Trudno byłoby zaakceptować sytuację, w której pomoc kierowana jest tylko do kredytobiorców CHF (z których zdecydowana większość nie potrzebuje żadnej pomocy). Naturalne jest wówczas pytanie, co z kredytobiorcami mającymi kredyt mieszkaniowy w innych walutach lub też kredytobiorcami posiadającymi zadłużenie z tytułu innych kredytów niż mieszkaniowe.

- Część kredytobiorców zaciągała kredyty nie tylko w celu zaspokojenia elementarnych potrzeb mieszkaniowych, ale też zaspokojenia ich na ponadprzeciętnym poziomie w drodze kupna większych, droższych i/lub lepiej wykończonych mieszkań/domów.

Część kredytów została wykorzystana na cele konsumpcyjne.

Część kredytów miała charakter inwestycyjny, tj. kupna nieruchomości w celu jej wynajmu lub relatywnie szybkiej odsprzedaży z zyskiem (dzięki oczekiwanemu szybkiemu wzrostowi cen).

- Nadzwyczajna pomoc prowadziłyby do kształtowania niewłaściwych wzorców postępowania w społeczeństwie. Trudno zaakceptować sytuację, w której klienci decydujący się na podjęcie wyższego ryzyka odnoszą korzyści w przypadku pozytywnego rozwoju sytuacji, natomiast w przypadku jej niekorzystnego rozwoju są chronieni przez państwo. Takie podejście organów państwa byłoby niesprawiedliwe w stosunku do obywateli podejmujących ostrożne i odpowiedzialne decyzje, w tym ograniczających aspiracje swoje i swoich rodzin, przez rezygnację lub zmniejszenie kwoty zaciąganego kredytu (pomimo wystarczającej zdolności kredytowej). W szczególności, pomoc byłaby niesprawiedliwa wobec tych gospodarstw domowych, które po uwzględnieniu kosztów i ryzyka zrezygnowały z zaciągnięcia kredytu mieszkaniowego, decydując się na odłożenie w czasie decyzji zakupu mieszkania/domu oraz zwiększenie oszczędności.

Kredytobiorcy mający problem z obsługą zadłużenia (bez względu na rodzaj waluty czy kredytu) przede wszystkim powinni starać się rozwiązać problem w drodze zawarcia porozumienia z bankiem kredytującym, który ma możliwość dokonania restrukturyzacji zadłużenia, m.in. w drodze okresowego zawieszenia całości lub części rat spłaty, wydłużenia okresu kredytowania, obniżenia marży kredytu, redukcji całkowitego zadłużenia. W związku z tym klienci powinni poinformować bank o pojawieniu się problemów z regulacją zobowiązań na wczesnym etapie, a nie ukrywać występowanie problemów, będzie to bowiem prowadziło jedynie do ich pogłębienia i ograniczało możliwości skutecznej restrukturyzacji, jak też skłonność banku do zawarcia ugody.

Restrukturyzacja kredytów mieszkaniowych (stan na koniec 2013)	Liczba kredytów (sztuki)	Wartość kredytów (mln zł)
OGÓŁEM	13 508	3 652
- w drodze okresowego zawieszenia rat spłaty	4 061	1 325
- w drodze wydłużenia okresu spłaty	2 036	676
- w drodze redukcji całkowitych zobowiązań	295	41
- inne formy restrukturyzacji	7 116	1 610

Zasady, jakich należy przestrzegać, gdyby podjęto decyzję o udzieleniu pomocy kredytobiorcom CHF

W sytuacji gdyby jednak zdecydowano się na podjęcie decyzji o udzieleniu wsparcia kredytobiorcom posiadającym kredyt walutowy, bądź też doszłoby do zaistnienia sytuacji wymagającej systemowych rozwiązań, to przyjęte rozwiązania powinny być oparte na kilku zasadach:

- pomoc powinna być udzielona w drodze porozumienia z bankami
- w wyniku udzielenia pomocy sytuacja kredytobiorców posiadających kredyt walutowy nie może być korzystniejsza niż sytuacja kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt złotowy
- kredytobiorcy walutowi, w związku z wygenerowanym przez nich ryzykiem, powinni ponieść znaczną część kosztów związanych z restrukturyzacją ich kredytów
- mając na uwadze, że kredyty mieszkaniowe zaciągane są na bardzo długie okresy, w których dochodzi do wielokrotnych zmian sytuacji na rynku finansowym i rynku nieruchomości należałoby rozważać takie formy pomocy, które miałyby charakter okresowy i zwrotny
- przyjęte rozwiązania nie mogą zagrażać stabilności systemu bankowego i gospodarki, a zarazem powinny znaleźć możliwie najszerszą akceptację społeczną

Po zebraniu przez UKNF danych nadzorczych z rynku domów maklerskich stwierdzono, że:

- większość domów maklerskich prowadzących działalność na rachunek własny na rynku forex zrealizowała straty w dniu 15/01/2015**
- straty były wywołane głównie problemami z zamknięciem pozycji zabezpieczających otwartych u dostawców płynności**
- sytuacja nie miała istotnego negatywnego wpływu na spełnianie przez domy maklerskie norm adekwatności kapitałowej - wszystkie współczynniki adekwatności kapitałowej powyżej wymaganego minimum**
- klienci domów maklerskich ponieśli straty, a część z nich wykazała ujemne saldo na rachunku (wartość strat przewyższyła wpłacony depozyt)**

Platformy forex

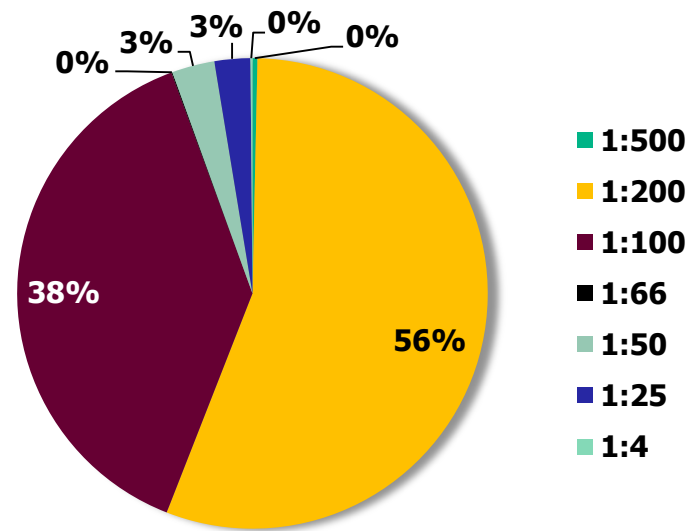
- ❑ Z danych przedstawionych przez DM wynika, iż łączna strata zrealizowana (na zamkniętych pozycjach związanych z CHF) przez klientów w dniu 15/01/2015 wyniosła ok. 16,4 mln PLN, natomiast strata niezrealizowana wyniosła ok. 2,5 mln PLN
- ❑ Liczba klientów, którzy ponieśli stratę na CHF (zrealizowaną lub niezrealizowaną) wyniosła 1464.
- ❑ Liczba klientów, dla których zadziałał mechanizm stop-out (zamknięcie pozycji przez DM w przypadku gdy wartość środków klienta ukształtuje się poniżej wymaganego poziomu depozytu) wyniosła 692
- ❑ Liczba klientów, dla których saldo rachunku było ujemne (wartość straty przewyższyła wartość wpłaconych środków) wyniosła 223

Zarządzanie aktywami

- Spośród 4 domów maklerskich, które w ramach zarządzanych portfeli/ funduszy/ subfunduszy wykazały otwarte pozycje związane z CHF, tylko 1 wskazał, iż zarządzany przez niego fundusz odnotował bezpośrednią stratę związaną z aprecjacją CHF. Powyższa strata była nieistotna.

Dźwignia – platformy forex

- Suma strat klientów związanych z pozycjami w CHF była najwyższa przy poziomie dźwigni 1:100 oraz 1:200. Wynika to z faktu, iż większość instrumentów oferowanych jest przy takim właśnie poziomie dźwigni
- Poniższy wykres przedstawia liczbę klientów, którzy wykazali stratę przy odpowiednim poziomie dźwigni (np. 56% klientów, którzy ponieśli stratę na pozycjach związanych z CHF, korzystało z dźwigni 1:200)

Opracowanie:

Andrzej Kotowicz

Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej oraz Instytucji Płatniczych

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO